

Žaloba pro zmatečnost - odnětí možnosti jednat před soudem

O vadu podle § 229 odst. 3 o. s. ř. jde jen tehdy, jestliže šlo o postup nesprávný (uvažováno z hlediska zachování postupu soudu určeného zákonem nebo dalšími obecně závaznými právními předpisy) a jestliže se postup soudu projevil v průběhu řízení, tj. v činnosti, která vydání konečného rozhodnutí předchází.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 938/2008, ze dne 15.12.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněných a) A. Z., a b) V. Z., obou zastoupených advokátem, proti povinnému J. H., zastoupenému advokátem, pro 229.029,50 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Karlových Varech pod sp. zn. 27 Nc 2555/2006, o dovolání povinného proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 8. ledna 2007, č. j. 10 Co 575/2006 - 40, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 27. dubna 2007, č. j. 10 Co 575/2006 - 58, tak, že usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 8. ledna 2007, č. j. 10 Co 575/2006 - 40, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 27. dubna 2007, č. j. 10 Co 575/2006 - 58, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Usnesením Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 12. 7. 2006, č. j. 27 Nc 2555/2006 - 5, byla podle vykonatelného platebního rozkazu Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 24. 3. 2006, č. j. 29 Ro 1465/2005 - 27, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 6. 6. 2006, č. j. 29 Ro 1465/2005 - 29, nařízena exekuce k vymožení povinnosti povinného zaplatit oprávněným částku 229.029,50 Kč, náklady předcházejícího řízení v částce 51.240,- Kč, náklady exekuce a náklady oprávněných, jejímž provedením byl pověřen soudní exekutor, Exekutorský úřad v P. Návrh oprávněných na nařízení exekuce k vymožení povinnosti povinného zaplatit oprávněným 9 % úrok z prodlení p. a. z částky 229.029,50 Kč od 21. 4. 2006 do zaplacení byl zamítnut.

K odvolání povinného Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 8. 1. 2007, č. j. 10 Co 575/2006 - 40, ve znění opravného usnesení ze dne 27. 4. 2007, č. j. 10 Co 575/2006 - 58, usnesení soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. K námitce povinného, že mu platební rozkaz ani opravné usnesení nebyly doručeny a platební rozkaz tak není vykonatelný, odvolací soud z obsahu spisu Okresního soudu v Karlových Varech sp. zn. 29 Ro 1465/2005 (v odůvodnění nesprávně uvedeno č. j. 27 Nc 2555/2006 - 5) zjistil (§ 213 odst. 2 o. s. ř.), že platební rozkaz mu byl doručen dne 4. 4. 2006 a opravné usnesení dne 12. 6. 2006, přičemž obě doručenký obsahovaly i jeho datum narození. S odkazem na § 44 odst. 10 a § 50 zák. č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (dále jen „exekuční řád“), dospěl k závěru, že všechny zákonem stanovené předpoklady pro nařízení exekuce byly splněny; současně však dovodil, že „námitkou povinného, že mu v nalézacím řízení nebylo řádně doručeno, přestože bylo doručeno do jeho bydliště, doručenký obsahovaly datum narození povinného a podpis H., se nelze ve vykonávacím řízení zabývat“. V této souvislosti poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 554/2002, sp. zn. 20 Cdo 2475/98 a sp. zn. 20 Cdo 970/2001, podle nichž okolnost, že řízení, jež předcházelo vydání exekučního titulu, bylo postiženo vadou, nezakládá současně vadu řízení o výkon takového

rozhodnutí. Pokud tedy povinný tvrdil, že mu v nalézacím řízení nebylo řádně doručeno, neboť zásilku vyzvedl s jeho občanským průkazem jeho syn, a z toho důvodu s ním soud nejednal (ani mu nedoručil platební rozkaz), pak „namítá, že mu nesprávným postupem soudu v průběhu řízení byla odňata možnost jednat před soudem“. Tato námitka je však relevantní toliko v řízení o řádném oprávněném prostředku proti platebnímu rozkazu, který ale povinný nepodal. Krajský soud uzavřel, že „námitkou nezákonnosti doručení v soudním řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, jehož výkon byl navržen, se soud při výkonu zabývat nemůže“, neboť „k její nápravě slouží odvolateli jiné procesní prostředky“.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal povinný dovolání, jehož přípustnost dovozuje z § 238a odst. 1 písm. c) o. s. ř., a podává je z důvodů uvedených v § 241a odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. Opětovně namítá, že platební rozkaz mu nikdy nebyl doručen, jelikož zásilku převzala jiná osoba, která se za něj na doručence podepsala. Podkladové rozhodnutí není tudíž vykonatelné, byť na něm byla doložka vykonatelnosti vyznačena. Dovolatel nesouhlasí s názorem odvolacího soudu, že exekuční soud se nemůže zabývat otázkou, zda platební rozkaz mu byl řádně doručen, a v této souvislosti poukazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 857/98, podle kterého soud může nařídit výkon rozhodnutí jen tehdy, stalo-li se podkladové rozhodnutí vykonatelným. Před nařízením výkonu rozhodnutí je také soud podle § 275 odst. 2 o. s. ř. oprávněn přezkoumávat správnost potvrzení o vykonatelnosti všech titulů pro výkon rozhodnutí a tedy v rámci tohoto přezkoumávání (např. k námitce povinného) posoudit, zda doložka vykonatelnosti byla vyznačena správně. Neexistuje tudíž žádná překážka, která by bránila soudu ve vykonávacím řízení přezkoumat, zda jsou splněny předpoklady pro nařízení exekuce, mezi něž „se zajisté řadí“ existence vykonatelného rozhodnutí. Dovolatel proto vyslovil názor, že odvolací soud se jeho námitkami měl zabývat a provést jím navrhovaný důkaz znaleckým posudkem k ověření pravosti jeho podpisu na doručence k platebnímu rozkazu. Navrhl, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Oprávnění se ve svém písemném vyjádření k dovolání ztotožnili s rozhodnutím odvolacího soudu, poukázali na to, že otázka pravosti podpisu povinného na doručence k platebnímu rozkazu byla již Krajským soudem v Plzni v rámci odvolacího řízení proti usnesení Okresního soudu v Karlových Varech ve věci návrhu na zastavení exekuce vyřešena v jeho neprospěch, a navrhli, aby dovolání bylo odmítnuto.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) dovolání projednal a rozhodl o něm podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 30. 6. 2009 (viz čl. II., bod 12. zákona č. [7/2009](#) Sb.). Po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, oprávněnou osobou, účastníkem řízení, řádně zastoupeným advokátem, dospěl po přezkoumání věci podle § 242 o. s. ř. k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu § 237 odst. 3 o. s. ř. daný tím, že v rozporu s procesním právem i ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu vyřešil otázku, zda soud je před nařízením exekuce (výkonu rozhodnutí) oprávněn zabývat se námitkou povinného, že mu v nalézacím řízení nebyl řádně doručen exekuční titul (tedy jinými slovy, zda se jedná o námitku týkající se skutečnosti rozhodné pro nařízení exekuce či nikoli); dovolání je proto přípustné podle § 238a odst. 1 písm. c), odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a § 130 exekučního řádu a je i důvodné.

Nesprávné právní posouzení věci ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle právní normy (nejen hmotného práva, ale i práva procesního), jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá exekuční titul, může oprávněný podat návrh na nařízení exekuce (§ 37 odst. 2 zákona č. [120/2001](#) Sb., o exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o

změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekuční řád“.

Podle § 40 odst. 1 písm. a) exekučního řádu exekučním titulem je vykonatelné rozhodnutí soudu, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek.

Podle § 44 odst. 2, věty první exekučního řádu, ve znění účinném do 31. 10. 2009, soud usnesením nařídí exekuci a jejím provedením pověří exekutora do 15 dnů, jestliže jsou splněny všechny zákonem stanovené předpoklady pro nařízení exekuce, jinak návrh zamítne.

Podle § 44 odst. 10, věty první, exekučního řádu, ve znění účinném do 31. 10. 2009, proti usesení o nařízení exekuce je přípustné odvolání, v němž nelze namítat jiné skutečnosti než ty, jež jsou rozhodné pro nařízení exekuce; k ostatním soud nepřihlédne a nařízení exekuce potvrdí.

Podle § 52 odst. 1 exekučního řádu nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu. Se zřetelem k tomuto ustanovení je třeba vycházet z § 275 odst. 2 o. s. ř., podle něž soud je však vždy oprávněn před nařízením výkonu rozhodnutí přezkoumávat správnost potvrzení o vykonatelnosti, a to u všech titulů; přichází-li v úvahu, že výkon rozhodnutí bude nutné zastavit, vyžádá si soud zpravidla vyjádření orgánu, který rozhodnutí vydal (odst. 3).

Pokud se týká skutečností rozhodných pro nařízení exekuce, pak jejich okruh sice není v exekučním řádu výslovně vymezen, lze jej však dovodit z ustanovení exekučního řádu upravujících náležitosti návrhu na nařízení exekuce, náležitostí usnesení o nařízení exekuce, jakož i z ustanovení občanského soudního řádu upravujících výkon rozhodnutí, která se ve smyslu § 52 exekučního řádu použijí podpůrně a přiměřeně. Při nařízení výkonu rozhodnutí - s přihlédnutím ke shodnému účelu exekučního řízení i k odchylkám exekučního řádu - je třeba skutečnostmi rozhodnými pro nařízení exekuce rozumět, zda byl exekuční titul vydán k tomu oprávněným orgánem v mezích jeho pravomoci, zda je titul vykonatelný po stránce formální (tj. splňuje zákonem stanovené formální náležitosti pro výkon rozhodnutí, tj. mimo jiné, že byl povinnému řádně doručen) i materiální (tj. určité a srozumitelně stanoví obsah a rozsah vymáhaných práv a povinností), zda je dána aktivní a pasivní věcná legitimace účastníků (tj. zda titul přiznává oprávněnému vymáhané právo a ukládá povinnému vymáhanou povinnost), zda se oprávněný nedomáhá vyšší částky, než na kterou má podle exekučního titulu nárok (případně jiného plnění) a zda nedošlo k zániku vymáhaného práva uplynutím doby.

Nejvyšší soud již opakovaně ve své rozhodovací činnosti zdůraznil, že okolnosti významné pro závěr, že je podkladové rozhodnutí vykonatelné (případně nikoliv), zjišťuje soud i v případě, že je opatřeno tzv. doložkou vykonatelnosti, resp. je-li vykonatelnost rozhodnutí potvrzena přímo na návrhu na nařízení exekuce (§ 38 odst. 2 exekučního řádu, § 261 odst. 2, 3 o. s. ř.), jestliže její správnost je účastníkem zpochybněna. Vyvstanou-li pochybnosti o tom, zda se exekuční titul stal vykonatelným, zejména zda byl řádně doručen povinnému, je soud oprávněn (a povinen) provést potřebná zjištění (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2001, sp. zn. 20 Cdo 1020/99, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 4/2002 pod poř. č. 25).

V témže usnesení Nejvyšší soud dále vyslovil, že při zkoumání, zda k výkonu navržené rozhodnutí bylo povinnému doručeno, vychází soud ze skutečností vyplývajících z obsahu spisu, v němž bylo vykonávané rozhodnutí vydáno, popřípadě ze skutečností o okolnostech doručení, zjištěných pomocí šetření, které provedl. I když při zjišťování skutečností rozhodných pro posouzení předpokladů pro nařízení výkonu rozhodnutí nejde o dokazování, soud při něm postupuje přiměřeně podle ustanovení § 122 a násl. o. s. ř. Účastníci proto mají mimo jiné právo být přítomni při výslechu svědků (§ 126 o. s. ř.), výslechu účastníků (§ 131 o. s. ř.) či provádění důkazu listinou (§ 129 o. s. ř.), jejíž obsah je zaměřen ke zjištění rozhodných skutečností, vyjádřit se k její pravosti či správnosti a k výsledkům

provedeného šetření (srov. § 123 o. s. ř.).

Ze shora uvedeného vyplývá, že právní názor odvolacího soudu, podle něž námitkou povinného, že mu v nalézacím řízení nebyl řádně doručen exekuční titul (platební rozkaz), se nelze ve vykonávacím řízení zabývat (vzhledem k tomu, že nejde o námitku předpokládanou § 44 odst. 10 exekučního řádu), je nesprávný, neboť tato námitka se týká skutečnosti rozhodné pro nařízení exekuce a soud je oprávněn (a povinen) se jí zabývat a provést potřebná šetření. Jestliže tedy povinný v odvolání napadl závěr soudu prvního stupně o vykonatelnosti exekučního titulu námitkou, že mu exekuční titul (platební rozkaz) nebyl doručen do vlastních rukou (§ 173 odst. 1 o. s. ř.), nýbrž jiné osobě, měl se odvolací soud touto jeho námitkou za přiměřeného použití § 122 a násl. o. s. ř. zabývat, a případně provést potřebné důkazy.

Pro úplnost je třeba uvést, že odnětím možnosti jednat před soudem se rozumí postup soudu, jímž znemožnil účastníku řízení realizaci procesních práv, která mu občanský soudní řád přiznává (např. právo účastnit se jednání, činit přednesy, navrhopvat důkazy apod.). O vadu podle § 229 odst. 3 o. s. ř. jde přitom jen tehdy, jestliže šlo o postup nesprávný (uvažováno z hlediska zachování postupu soudu určeného zákonem nebo dalšími obecně závaznými právními předpisy) a jestliže se postup soudu projevil v průběhu řízení, tj. v činnosti, která vydání konečného rozhodnutí předchází (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 1996, sp. zn. 2 Cdon 539/96, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 4/1998 pod číslem 27, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdon 953/96, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 6/1998 pod číslem 49). Z toho vyplývá, že ani v případě, že exekuční titul nebyl účastníkovi v nalézacím řízení řádně - v souladu s občanským soudním řádem - doručen, nejedná se o vadu řízení uvedenou v § 229 o. s. ř., jak odvolací soud nesprávně dovodil. Nevykonatelnost podkladového rozhodnutí je důvodem pro zamítnutí návrhu na nařízení exekuce, popřípadě pro zastavení exekuce, byla-li již pravomocně nařízena [§ 52 odst. 1 zákona č. [120/2001](#) Sb., § 268 odst. 1 písm. a) o. s. ř.].

Protože dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. byl naplněn, Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu podle § 243b odst. 2, části věty za středníkem o. s. ř. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3, věta druhá o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)